

Book Review

มาตรฐานสมุนไพรจีนในประเทศไทย

ชวนชุงง (โกฐหัวบัว)

ดร.วิเชียร พันธุ์เครือบุตร¹

การแพทย์แผนจีนในประเทศไทย นับวันจะนำเข้ามาใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันมากขึ้น การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนจีนอย่างถูกต้อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาให้ได้คุณภาพในระดับสากล กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุขจึงได้จัดทำหนังสือมาตรฐานสมุนไพรจีนในประเทศไทย ชวนชุงง (โกฐหัวบัว) โดย อาจารย์วิลาวัลย์ จึงประเสริฐ, เพ็งเพ็ง และคณะ(บรรณาธิการ) หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือพ็อคเก็ตบุ๊ก ขนาด 136 หน้าจัดเขียนเป็น 3 ภาษา คือ ไทย จีน และอังกฤษ มีภาพสีประกอบ ขนาดกะทัดรัด น่าอ่าน

สมุนไพรจีนที่ใช้ในประเทศไทยมีมากถึง 30 ชนิด ในหนังสือมาตรฐานสมุนไพรจีนในประเทศไทยที่จัดทำหนังสือเล่มนี้ คือ ชวนชุงง หรือ โกฐหัวบัว เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างประเทศไทยและจีน โดยผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู เป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมเนื้อหา การควบคุมคุณภาพตามหลักเภสัชตำรับของจีน มาตรฐานอุตสาหกรรมยา

และผลงานวิจัย ส่วนผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยรับผิดชอบในเรื่องข้อมูลที่เป็นภาษาไทย การตรวจสอบจุลทรรศน์ ลักษณะของผงยา การตรวจสอบเอกลักษณ์ทางเคมีและกายภาพ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

โกฐหัวบัว เป็นพืชล้มลุก มีเหง้าค่อนข้างกลมขนาดเท่ากำปั้น ใช้ประโยชน์มากในด้านโลหิตวิทยา หัวใจและหลอดเลือด มีฤทธิ์ยับยั้งการรวมกลุ่มของเกร็ดเลือดและการเกิดลิ่มเลือด ด้านภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ช่วยเพิ่มการไหลเวียนหลอดเลือดหัวใจ มีฤทธิ์ขยายหลอดเลือด พื้นฟูระบบการไหลเวียนระดับจุลภาค ช่วยฟื้นฟูภาวะสมองขาดเลือดและการบาดเจ็บของสมอง มีฤทธิ์ปกป้องปอด ขจัดลม ระบายปวด

การเล่าเรื่อง โกฐหัวบัว เป็นไปตามลำดับตั้งแต่ลักษณะของพืช แหล่งกำเนิด การกระจายพันธุ์ การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ลักษณะภายนอก มาตรฐานสินค้า ลักษณะที่บอกว่าเป็นโกฐหัวบัวปลอมหรือโกฐหัวบัวปนปลอม การเตรียมตัวยาร่วมใช้ ลักษณะของตัวยาร่วมใช้ องค์ประกอบทางเคมี จุลทรรศน์ลักษณะ

¹ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยนครราชสีมา

เอกลักษณ์ทางเคมีที่ได้จากการตรวจสอบด้วยวิธีปฏิกิริยาทางเคมี วิธีโครมาโทกราฟีชนิดผิวบาง และวิธีอัตราไอโอเดตสเปกโตรโกปี ปริมาณสิ่งปลอมปน ปริมาณเถ้า ปริมาณน้ำ ปริมาณสารสกัด เอทานอล ปริมาณสารสำคัญ ลักษณะทางเภสัชวิทยา การประเมินความปลอดภัย การเลือก ขอบ่งใช้ ขนาดและวิธีใช้ ข้อควรระวังและข้อห้ามในการใช้ การศึกษาทางคลินิกและการเก็บรักษา

หนังสือเล่มนี้เป็นความพยายามในการพัฒนาสมุนไพรและอุตสาหกรรมยาจากสมุนไพรที่ถูกต้อง และยั่งยืน ซึ่งเป็นต้นแบบในการพัฒนาสมุนไพรจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทยอีก 30 ชนิด และเป็นต้นแบบในการพัฒนาสมุนไพรชนิดอื่นๆ ที่ใช้ในการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกในการจัดทำมาตรฐานสมุนไพรไทยที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก มีประโยชน์ทั้งต่อวงการวิชาการ และอุตสาหกรรมยาสมุนไพรไทยใน

ประเทศไทยให้ได้มาตรฐานระดับสากล ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย การประยุกต์ใช้ ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และการศึกษาค้นคว้าด้านการแพทย์ให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม

มาตรฐานสมุนไพรจีนในประเทศไทย นอกจากจะเป็นประโยชน์อย่างสูงในวงการสำหรับผู้ศึกษาในศาสตร์แพทย์แผนจีนแล้ว ยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตและในการใช้สมุนไพร ทั้งที่เป็นสมุนไพรจีนและที่เป็นสมุนไพรไทย ทั้งในระดับพื้นบ้านและระดับอุตสาหกรรม นับว่าเป็นอีกมิติหนึ่งของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุขของไทยที่สร้างแนวทางในการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านสมุนไพรที่เหมาะสมเข้าสู่ระบบสุขภาพอย่างน่าชมเชย

เอกสารอ้างอิง

วิลาวัณย์ จิงประเสริฐ, เพ็งเพิง และคณะ(บรรณาธิการ). (2554). **มาตรฐานสมุนไพรจีนในประเทศไทย**
ชวนชุง (โกฐหัวบัว). กรุงเทพมหานคร : ชุมชมุสหกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.